

Rozsvi'te Lampion

Barevné lampiony, které jsou zapamatovatelným znamením kladenského Lampionu, jako by symbolicky naznačovaly, co zde diváky – především děti všeho věku – čeká. Tedy hravost, otevřená dvířka do světa fantazie a spousta barev, aniž by na ně útočila kýčem, doslovností či záplavou poučení. A zároveň nabídka spoluúčasti, jak během představení, tak v rámci workshopů a dalších akcí. Zdejší tvůrci si dobře uvědomují, že děti nejsou jedna kategorie, ale přinejmenším tři, a že je dobře, když něco vybyde také na dospělé.

● Text: JANA SOPROVÁ, FOTO: TOMÁŠ GLASBERGER

Dát to vše dohromady je „hukot“, i když Lucie Radimská má zkušenost z různých stran – jako herečka, loutkoherečka, produkční či vedoucí studentského divadla. Ačkoliv tady je zacílení jasné – na děti všech věků a rodinné publikum –, je třeba pečlivě vážit, co zařadit do repertoáru, aby to diváky oslovilo. V posledních měsících jsem navštěvovala Lampion intenzivně a zhlédla jsem tu celkem sedm inscenací z posledních sezón – a to mimo premiéry, které přece jen zkreslují dojem. Měla jsem tedy možnost vidět, jak to chodí v běžném provozu, s tzv. normálními diváky, dopoledne se školkaři a školáci od mrňat až po teenagery, v sobotu či neděli odpoledne s rodinnými výpravami (zažila jsem i delegaci asi deseti lidí, kteří přijeli autobusem z Prahy, protože tady se jim líbí divadlo pro děti mnohem víc).

Nabídka je skutečně velmi pestrá, nabízí různorodé poetiky, výtvarné styly i nápadité pojetí loutek. Iluzivního marionetového divadla se tu nedočkáme, přítomnost herců je vždy přiznaná a velmi angažovaná. Poměrně malý herecký tým je zdatný pohybově, herecky, ale i – což je důležité – hudebně. Navíc je zkušený v komunikaci s publikem, zvyklý i na neobvyklé situace (malí diváci reagují na představení bezprostředně a spontánně situace komentují, vysvětlují si mezi sebou, často tleskají a rádi reagují na možnost spoluúčasti). Vedení divadla – Lucie Radimská společně s dramaturgem Matoušem Danzerem – otvírá prostor i autorským projektům zdejších herců, pokud mají nosný nápad a chuť jej zrealizovat, a kromě toho oslovují skutečně zajímavé tvůrce z vnějšku.

Autorské projekty herců

Ve sledovaném období vznikly dva zajímavé a při scénické skromnosti pozoruhodné projekty, jejichž tvůrci vyšli přímo z hereckého souboru. Jan Vejražka přišel s výzvou *Play the Game*, variací na prolnutí problematické, nudné skutečnosti a zábavné virtuální reality.

Nejenže text napsal a režíroval, ale představení opatřil i hudbou a zároveň v něm hraje. Experimentování s průniky do umělého světa (počítač své hrdiny doslova vcucne) samozřejmě malé diváky baví, je jim blízké, stejně jako řeč propletená výrazy, které pro starší generaci znějí jako sci-fi, a jingly doprovázející jednotlivé akce. Příběh je jednoduchý, protkaný slovními vtipky pro generaci 21. století, a také interakcí s diváky. Navíc má dobrodružný až detektivní charakter v tom, že hrdina hraje „o duši“, tedy o to, vysvobodit sebe sama i ostatní ze spárů Pána her. Celý projekt vtahuje diváky ještě před samotným začátkem, kdy je ve foyeru oslovuje televizní reportérka s kameramanem v kauze podivných zmizení dětí ve městě. Hrdinové se pak sejdou uvnitř počítače, či přímo uvnitř počítačové hry, kde se Pán her snaží vymyslet a realizovat dokonalou hru, která dokáže pohltit, tedy zlikvidovat všechny. Interaktivita, kdy si herci při pátrání a poté v asistenci u hraní o život a návrat do skutečného světa žádají pomoc diváků, podle spontánních reakcí zaujme různé generace dětí (na mnou viděném představení se bavily jak děti z druhého stupně ZŠ, tak i menší).

Druhým domácím autorským projektem je *Pračlovíček* Jiřího Šponara. Tennapsal scénář a režíruje. Loutky a scénu vytvořila Vendula Bělochová a ke spolupráci na komorním projektu pro nejmenší byli přizváni tři herci. Na počátku vidíme osvětlený jen malý výsek scény, kde tři postavy v černém drží v rukou človíčka – pračlovíčka. Když se scéna rozsvítí úplně, odhalí se nám jednoduchá kulatá plošina, mikrosvět, v němž se pračlovíček učí první kroky a poznává bezprostřední okolí. V jednotlivých scénách se pak střídá detailní pohled na jeho činnost s makropohledem, v němž se hrdina stává jen tečkou uprostřed velkého světa pod vysokou horou. Celé je to provedeno hravou formou, s komunikací v pračlověčtině, tedy jen pomocí omezeného počtu zvuků. Spíše citoslovečná komunikace je dětem srozumitelná, protože doprovází veškeré pračlovíčkovy činnosti.

S hlavou a končetinami pračlovíčka manipulují přiznaně tři herci (v tomto případě jsou oblečeni v černém, ale nemají zakryté obličeje). Tento orientální model, kdy se herci-vodiči stavají pro diváka jakoby neviditelnými, děti spontánně přijímají a berou ho do hry (děti v nějakých situacích radí nikoli loutce, ale vodiče, co má či nemá dělat). Příběh je veden na nejjednodušší úrovni, aby inscenace byla pochopitelná i batolatům. A děti skutečně sledují s napětím pračlovíčkovo poznávání toho, co je a co není k jídlu, ochočení psa, dojení bizoní krávy s bizoním miminkem a nakonec setkání s vytouženou ženou, jejíž model si předtím uhnětl z hlíny. Detaily, kdy se pračlovíček pohybuje na malé kamenité ploché „zemi“, střídá pohled na okolní svět pod horou, v kulatém zadním průzoru sledujeme západy a východy slunce, stínohru souboje s bizonem, blesky, které zapálí strom a přinesou tak pračlovíčkovi oheň, ale také jeskynní malby vytvořené podle autentických vzorů. Využití materiálů na scénografii i loutky je rozmanité, přednost mají přírodní materiály (hliněné figurky, pomalované kameny jako bizoni, větve, kamínky), ale děti potěší i přítomnost (trochu kýčovitě) plyšové bizoní krávy. Je to pro nejmenší dobrý začátek, jak vstoupit do divadelního světa, jak poznat antiiluzivní podstatu divadla, kterou děti podvědomě chápou, komentují, chvílemi se ptají a spontánně začínou i radit s tím, co znají z vlastní zkušenosti (nesahej na oheň!). Snad jediným problémem pro některé diváky může být tma oddělující jednotlivé scény, které se nejmenší děti bojí. Ale i tento moment strachu ze tmy, z níž se vzápětí vynoří nějaké nové překvapení, můžeme vnímat pozitivně. Protože může malé diváky naučit zvládnout situaci, jak se poprat se strachem (zvláště, když je maminka blízko a drží dítě za ruku). S nešikovností loutky a tím, jak objevuje základní instinkty a důležité životní věci, mají batolata možnost se ztotožnit. A přítomnost herců v pozadí, kteří před očima dětí scénografii vlastně tvoří a přetvářejí, podporuje dětskou imaginaci.

Drakobijec a myši

Jakub Maksymov vstoupil do programu Lampionu poprvé s pohádkou, v níž se mísí klasické motivy s pragmatismem dneška. Je o tom, jak obyčejný venkovan, který je zvyklý s ničím se nepárat, zatočí s drakem. Zkrátka, na rozdíl od zhyčkané a nepraktické šlechty si bez dlouhých řečí poradí se vším. Scéna a loutky jsou vtipné a promyšlené, i když v množství scénických proměn se herci značně zapotí. Objevují se tu plošné loutky (princip zvětšování a zmenšování, podle toho, jak daleko jsou od diváka), proměna stahovacích malovaných kulís, kde se ukazuje „mapa“ krajiny, ale i jednotlivé detaily míst, kde se děje odehrává. Ústřední ráms proměnami scénografie (případně stínohrou) je sice centrem scény, nicméně mnohé akce se odehrávají v popředí na miniaturní U-rampě, na které se pohybují, respektive jezdí loutky (či v některých případech spíše hračky s vedením na tyči). Základní rámec o záchraně princezny před drakem a také vesnice před obrem je obohacován nejrůznějšími gagy, v nichž například dominuje hračka jezdícího zajíce.

Druhá inscenace Jakuba Maksymova, adaptace dětské knížky Ivy Procházkové *Myši patří domů*, je komornější a také stylově sevřenější. Přes neobvyklé (a dlouho tabuizované) téma smrti a jejího přijetí nepůsobí depresivně. Myška, zahananá ve skutečném životě lišákem k pádu do propasti, se ocitá v záhrobí; není to místo strašidelné, naopak příjemné a nabízející

přítomným nejen setkání s jejich milými, ale také řadu dobrodružství a her. Tato inscenace, která nedávno získala ocenění na mezinárodním festivalu Zlatá iskra v Kragujevací za scénografii, staví na propojení prostoru a zvuku. Základním stavebním prvkem je využití neobvyklých hudebních nástrojů, které jsou jak vizuálně, tak zvukově zajímavé. Inscenace je velmi intimní, diváci sedí na provizorním hledišti na scéně tak blízko, že vzniká dojem, jako bychom příběh myšky sledovali přímo. Inscenace počátku sledujeme zápolení miniaturní myšky a lišáka na reálné velké suché větvi, ve světě nebeském se dostáváme jakoby do světa za zrcadlem, kde vše má svůj symbolický význam (nejzajímavěji pojaté zrcadlové jezero rozloučení). Zvířátka neaspirují na zcela realistické ztvárnění, působí spíše jako hračky vytvořené dětmi samotnými. Herci jsou zároveň loutkoherci a muzikanty, výrazný podíl rytmiky a rozmanitých zvuků vytváří nejen rytmus představení, ale hlavně charakterizuje jednotlivé postavy. Slovní hříčky a gagy tu fungují přirozeně, stejně jako téměř „indiánská“ jména jednotlivých zvířátek. Ocítáme se totiž ve zvířecím nebi, takže lidé nejsou přítomni. Ale paralela s tím, že se po smrti můžeme setkat s těmi, kterých jsme se ve skutečném životě báli či kteří nás trápili, stejně jako s těmi, jimiž jsme tak lehce pohrdali, a můžeme dodatečně pochopit motivace jejich chování a vlastní předsudky, je zřejmá. Poselství je jasné: každý po smrti musí vykonat cestu ke smíření se sebou samým

i se svým okolím. V tomto případě je ovšem nabízena – lehce ezoterická – šance možného návratu na zemi, ovšem v kůži toho druhého... A navíc, malí diváci mají na konci představení možnost si veškeré nástroje osobně vyzkoušet ve dvacetiminutovém workshopu.

Vrchol sezóny – formanovský šťastný princ

Poprvé na scéně Lampionu pracoval Matěj Forman a v jeho inscenaci *Šťastného prince* je patrné, že z dvojice slavných bratrů je tím více zaměřeným na výtvarno a scénografii. Stejně to bylo patrné během příprav, kdy vznikaly mj. pestrobarevné lampiony, které vzápětí vytvořily jakési symbolické propojení mezi scénou a jevištěm. V inscenaci se setkáme s principy, které bratry Formany proslavily na větších scénách, včetně Národního divadla – evokací zvláštní magické atmosféry, stejně jako poetickou něhou pastelových barev promíchanou s rozpoutanou až karnevalovou lidovostí. A ovšem hlavně s vizuálními vychytávkami, inspirujícími se až operně načechranou výpravou, výrazně expresivním hereckým projevem, využitím přesných skupinových choreografií a pěveckých sborových scén. Samozřejmostí je využívání rozmanitých typů loutek a principů loutkářské práce (od stínového a papírového divadla plošných loutek přes hru světla a světýlek-drahokamů, které nosí vlaštovka chudým lidem, až po stylizaci

herců do loutkových pohybů a využití půlmetrových loutek). Práce s light designem, stínohrou, choreografií skupin i jednotlivých postav společně vytváří nezaměnitelný otisk formantovské poetiky.

Jakákoli scénická kouzla by však neožila nebýt disponovaných herců, kteří s energií a zdánlivě samozřejmou zručností vytvářejí v krátkých vstupech jasné charakteristiky postav a vzápětí se stávají součástí sehraného „komparsu“, autentické kulisy ruchu maloměsta. Jakkoli v inscenaci zaznívá výrazná kritika společnosti lidí zaměřených jen na své ego a finanční zisky, baladický příběh vlaštovky – možná spíše nežli prince – přináší poselství dobra, které nezní jako klišé. Kromě této

vážnější linie je to ovšem inscenace zábavná a hravá, nechybí humorné gagy a chytlavé písničky. Je zjevné, že tento prestižní projekt patrně uloupí z rozpočtu divadla značný díl, ale schopnost získat ke spolupráci slavné jméno pomáhá divadlo zviditelnit i pro diváky, kteří by jinak do Lampionu stěží zavítali. (*Inscenace bude v létě hostem Lodi Tajemství Divadla bratři Formanů, pozn. red.*)

Legenda jménem Broučci

Na rozdíl od předchozího titulu přináší Karafiátovi *Broučci*, které děti dnes znají už spíše z večerníkové produkce nežli z vlastní četby knížky, divadlo spíše starodávného stíhu.

Dramatizace a režie této inscenace se ujala Marka Míková. Popravdě řečeno, výprava ani loutky mě nenadchly. Je to zvláštní kombinace domečků s hadrovými zástěnami (připomínají do jisté míry mansiony středověkého divadla), které se v průběhu děje obracejí k divákům různými stranami a v jejich „oknech“ se odehrává značná část děje. Ozdobou scény jsou naddimenzované květy působící až barvotiskovou umělostí. Pár loutkových „lidí“, kteří se v ději objeví, se podobá svými obličejí struktuře svraskalé stromové kůry. Největší pozornost je zaměřena na broučky samotné, tedy konkrétně na druh Světluška větší (Lampyrus noctiluca). A tak broučci, z nichž v reálném světě vidíme jen roztomilé blikající světýlko, se

nám tady jako pod lupou ukazují jako barevně i tvarově odpudivý krovkatý hmyz. Nevylučuji ovšem, že i toto může být úmyslná inscenátorů, aby děti přijaly „jinakost“. (Loutko)herci, kteří broučky vodí či spíše nosí, mají na sobě krycí kostýmy v barvách lesa. Pomineme-li tuto poněkud kontroverzní výpravu, je třeba říci, že obsahově v inscenaci nechybí žádná z očekávaných slavných scén (v nichž je hrdinou neposlušný Brouček). Potlačen je – pro dnešek logicky – náboženský aspekt, který do příběhu kněz Karafiát kdysi vložil.

Bezbréhá fantazie Jiřího Jelínka

Poslední inscenací, kterou jsem viděla, je adaptace známé pohádky *Dlouhý, Široký a Bystrozraký* v bezbréhé fantazii a radostném dětském blbnutí Jiřího Jelínka. Režisér se samozřejmě vede herce k bezprostřednímu kontaktu s publikem, má rozmanité legrační nápady, které sice bezprostředně nemusejí souviset s dějem, ale pobaví děti i dospělé, a vytvářejí atmosféru, která fandí tvořivosti ve všech podobách. Vše je dovoleno! Tahle svobodomyslnost se z jeviště přenáší do hlediště, kde doslova bobtná ve vstřícných reakcích dětí. Ale přitom nechybí ani lehký didaktický podtext – princeznu ve věži totiž nevězní žádný zlý čaroděj, ale maminka, která se bojí propustit svou dceru do skutečného světa. Jelínek se svými spolupracovníky má smysl pro divadelní kouzla, a tak je notoricky známý příběh obohacen nejen nápaditými postavami D-Š-B, ale i dalšími vychytávkami. Základním materiálem pro postavy lidí, ale i zvířat, eventuálně dalších scénických prvků, je papír a loutky jsou vytvořeny na principu origami. Z jiného světa pak přicházejí D-Š-B, z nichž každý je zkonstruován podle předpokládaných dispozic. I když zpočátku vypadají „jen“ jako půlmetrové loutky, o to více překvapí jejich proměna. Dlouhý, zpočátku poměrně drobná figurka složená z červených tyček, se dokáže v případě potřeby proměnit v lidský jeřáb vyrůstající do výšky téměř tří metrů. Široký, když dostane za úkol vypít moře, se promění v nafukovací míč, který postupně téměř zavalí první řadu hlediště. A Bystrozrakému se zase podle potřeby dokážou rozzářit a rozblíkat naddimenzované oči v podobě broušených diamantů. Loutky

a figurky, které jsou v inscenaci využívány, jsou inspirativní v tom, že se o jejich výrobu mohou pokusit i samotné děti.

Divadlo Lampion končí sezónu, která ukázala potenciál divadla samotného, ale vyzkoušela i různorodé možnosti práce s dětmi. Žádný z titulů nelze označit za vyloženě nepovedený, každý z nich má své kouzlo, svou poetiku. Nechci úmyslně vyzdvihoval žádného konkrétního herce z lampionovského týmu, protože největší síla souboru vyplývá právě z jeho sehranosti a schopnosti improvizace. Herci hrají s plným nasazením, svižně a rozhodně nepodceňují dětské publikum, naopak je berou jako spoluhráče a pobízejí k tvořivosti a spoluúčasti. A navíc, v každé inscenaci, je patrný neokázalý, ale – alespoň dle mého – velmi potřebný edukativní moment. Učí děti nejen vnímat divadlo jako místo, kde lze zažít něco víc než v reálném životě, ale někdy také mohou podvědomě pomoci v řešení dětských problémů.

Divadlo Lampion Kladno

Jan Vejražka – Natálie Preslová: *Play the Game*

Režie: Jan Vejražka, dramaturgie: Natálie Preslová a Matouš Danzer, výprava: Barbora Burdová a Lucie Wildtová, hudba: Jan Vejražka

Premiéra 14. 4. 2018.

Jakub Maksymov a Matouš Danzer: *Drakobijec z Oujezda*

Režie: Jakub Maksymov, dramaturgie: Matouš Danzer, výprava: Tereza Černá a Rufina Bazlova, hudba: Ivo Sedláček, texty písní: Matouš Danzer

Premiéra 19. 5. 2018.

Jiří Šponar: *Praclovíček*

Režie: Jiří Šponar, dramaturgie: Matouš Danzer, výprava: Vendula Bělochová, hudba: Petr Hubík

Premiéra 16. 6. 2018.

Oscar Wilde: *Šťastný princ*

Dramatizace: Radek Malý a Matěj Forman, výprava a režie: Matěj Forman, loutky: Tereza Komárková a Josef Sodomka, hudba: Daniel Wunsch, texty písní: Radek Malý, pohybová spolupráce: Veronika Švábová

Premiéra 13. 10. 2018.

Jan Karafiát: *Broučci*

Dramatizace a režie: Marka Míková, výprava a loutky: Kateřina Housková, hudba: Jaroslav Svoboda, dramaturgie: Matouš Danzer

Premiéra 15. 12. 2018.

Iva Procházková: *Myši patří do nebe*

Dramatizace a režie: Jakub Maksymov, výprava: Olga Ziębińska, hudba: Ivo Sedláček, dramaturgie: Matouš Danzer

Premiéra 23. 2. 2019.

Dlouhý, Široký a Bystrozraký

Dramatizace: Tereza Lexová a Jiří Jelínek, režie: Jiří Jelínek, výprava: Barbora Čechová, hudba: Zdeněk Král, dramaturgie: Matouš Danzer

Premiéra 13. 4. 2019.

Turn on the Lantern

Jana Soprová offers her view of the current state of Lampion (Lantern) Puppet Theatre from Kladno after watching seven shows from the most recent seasons. In her introduction, she says that the theatre can be reliably expected to be playful, imaginative and colourful without succumbing to kitsch or empty moralising. Lampion is well aware that „children“ is not a single category, but at least three, and that there also should be something for adults.

The theatre offers shows with varied approaches, visual styles and puppet techniques. The actors, of whom there are not very many, are skilled in both acting and music. Their particular strength lies in their excellent chemistry and improvisation abilities. The actors give every show their best and never underestimate the children in the audience whom they consider their equals who can join in as co-creators. Every show also contains a very necessary though often quite subtle educational message. Lampion teaches children to see theatre not only as a place where they can experience something more than in real life, but also a place where they can find help in solving their issues.

Foto

01 Šťastný princ

02 Play the Game

03 Myši patří do nebe

04 Drakobijec z Oujezda

05 Broučci

06 Dlouhý, Široký a Bystrozraký

Snažíme se všem maximálně naslouchat

Do Divadla Lampion nastoupili Lucie radimerská (jako umělecká šéfka) a Matouš Danzer (jako dramaturg) před dvěma lety a nebylo to v úplně šťastné konstelaci. Nicméně během minulé i této právě končící sezóny se jim podařilo stabilizovat soubor, realizovat úspěšné repertoárové tituly – jak potvrzuje i recenzentka Jana Soprová na předchozích stránkách – a jejich plány do budoucna jsou sympaticky ambiciózní. Je tedy na čase je loutkářské veřejnosti pořádně představit!

● ROZHVOŘ: KATEŘINA LEŠKOVÁ DOLENSKÁ, FOTO: TOMÁŠ GLASBERGER

Lucie, pokud vím, tak jstestudovala loutkářství na Vyšší odborné škole herecké. Kdese veváštáinklinacekloutkám vzala?

LR: Táta mě k loutkám vedl odmalička, prošla jsem si různými přehlídkami a vždycky mi byly blízké. Na VOŠku jsem nastoupila, když se poprvé otevřel loutkoherecký obor, kde tenkrát učili Bohuslav Šulc, Hana Zezulová, Jan Prokeš, Trauda Ritterová, Marka Míková, Vítek Brukner, Jiří Středa nebo Marek Bečka, zkrátka samé loutkářské legendy. Během těch tří let jsme si na škole opravdu prošli důkladnou výukou loutkářských základů od maňásků, manekýnů, objektového divadla až po javajky a marionety, které jsme museli znovu a znovu navazovat...

Nikdo z nás ale po škole nedostal angažmá, a tak jsem poslechla Marka Bečku, který mi řekl, ať si jdu svou cestou; vzala jsem naši absolventskou inscenaci *Mravenec a slon* a s několika spolužáky z činohry jsme začali dělat loutkové věci pro děti pod hlavičkou Divadla Kulich. Takže jsem si s loutkami užila od píky svoje, i když to samozřejmě široká loutkářská obec neviděla. Kromě toho jsem hrávala v Divadle Puls a pracovala pro školní scénu VOŠH Pídivadlo, kde jsem se snažila, aby se tamější dramaturgie k loutkám trochu

vrátila. A pak přišla ta tolik diskutovaná nabídka z Lampionu. Samozřejmě, že jsem měla malou dušičku, když mě vedení oslovilo, i když mohu s čistým svědomím říct, že se loutkám opravdu dlouhodobě věnuji.

Byli jste na VOŠH vedeni kromě herecké průpravy i k autorské tvorbě, případně k základům režie, dramaturgie neřkuli scénografie? Nebo vás připravovali na to, že nastoupíte do angažmá, kde budete součástí profesně odděleného soukolí?

LR: Studijní plán byl hodně připravovaný na tu druhou možnost, ale měli jsme štěstí, že nás tam dva roky učili lidé jako Karel Makonj nebo Marek Bečka, kteří v nás tu režii nějakým způsobem probouzeli. Ale jako celek to bohužel nebylo nastavené na to stát se samostatným tvůrcem-loutkářem. Nicméně, jak už jsem říkala, stejně jsme se tou cestou vydali.

Ale aspoň umíte navázat marionety, což už dneska pořádně zvládne málokdo.

LR: V tom byla ta škola tvrdá a popravdě jsme to nenáviděli, zejména v pohádce *Malá čarodějnice*, která byla scénograficky z přírodních materiálů, takže jsme měli po představení v ruce jen chumel nití, šíšek a juty

a museli jsme to pořád celé dokola převazovat.

Lucie si tedy s loutkami svoje odpracovala, ale co vy, Matouši? Vy jste pro mě i s pomocí databáze Divadelního ústavu úplně tajemná postava. Kde jste se v loutkářském světě objevil?

MD: Můj příběh je rozhodně mnohem kratší, ani jsem primárně nestudoval divadelní obor, ale tvůrčí psaní na Literární akademii Josefa Škvoreckého. Působil jsem sice v amatérském divadle a věděl jsem, že se chci autorskému divadlu a dramaturgii jednou věnovat profesionálně, ale uvažoval jsem zpočátku jen o činohře. Na škole jsme si pak mohli vybrat dvousemestrální ateliéry, tak jsem byl například u Markéty Bidlasové, Arnošta Goldflama nebo u Radka Malého, který se zaměřoval na tvorbu pro děti. Vzápětí jsem dostal nabídku od Jiřího Hajdyla, který je mimochodem v současné době hercem Divadla Lampion, abychom společně s Janou Fleglovou napsali autorský text pro již zmiňované Divadlo Puls, kde jsem se poznal s Lucií. Začal jsem v souboru působit jako autor a zároveň i jako dramaturg. Přiznám se ale, že s loutkovým divadlem jsem se opravdu seznámil až v Lampionu a tu nabídku jsem proto velmi dlouho poctivě zvažoval. Musím dodat, že jsem se ale do loutek

okamžitě zamiloval, fascinují mě možnosti divadelní metafor, kterou činoherní divadlo do takové míry nenabízí, a moc mě to baví.

Vzal jste si na bedra opravdu velký a těžký úkol, protože dramaturgie v loutkovém divadle je zcela jiná, a hlavně nemá k dispozici fond hotových dramatických textů, který má činohra. Je to vlastně hodně autorská tvorba.

MD: Což ale svým způsobem na studia na Literární akademii navazuje, protože jsem tam nikdy nebyl v ateliéru dramaturgie, ale vždycky v ateliéru autorské tvorby, kde jsme si všechny ty texty psali sami, včetně dramatické nedivadelních textů, a z toho teď v Lampionu čerpám.

Poslední dlouhou a ucelenou éru vytvořil v Divadle Lampion režisér Karel Brožek. Měla svůj proftl, logiku ve skladbě inscenací, v kombinaci tvorby pro malé, ale i pro dospělé. Potom setam v poměrně krátkých časových intervalech střídali umělci šéfové, ať už to byl Ondřej Láznovský, Zita Morávková, nebo naposledy Braňo Mazúch. Pod jeho vedením se zdálo, že má soubor velké ambice, ale najednou – bez pořádného vysvětlení ze strany divadla – ze souboru zmizel. Hádám, že jste přišli

do angažmá v poměrně těžkém období...

LR: Ano, bylo to těžké. Myslím, že tím byli všichni už hodně unavení a nevěřili nikomu a ničemu... Chápala jsem jejich naštvanost, že jim zase někdo bere uměleckého šéfa, protože neznali mě ani Matouše... Přesto se nám podařilo, a teď to musím zaklepat, doslova zázrak, že nám ten divadelní tým tak rychle uvěřil, že to skutečně myslíme vážně a bereme to zodpovědně. Od začátku jsme se snažili, a pořád se snažíme, všem maximálně naslouchat a o všem se otevřeně bavit.

Proměnil se soubor po vašem příchodu?

LR: Po roce odešla Sára Márcová, která ale stejně odejít chtěla bez ohledu na výměnu vedení, a Jiří Hajdyla se rozhodl, že se bude věnovat jen režii. Soubor jsme ještě doplnili o Lukáše Bouzka, který si vyslechl náš dramaturgický plán a řekl, že je to cesta, která se mu líbí, a do divadla se vrátil, což pro mě byl velmi silný moment, a dále o Marii Jansovou, Dianu Hauptovou a Honzu Pichlera. Ještě jsme se rozhodli oslovit Honzu Strýčka a Dominik Migače, takže teď budeme mít hodně výraznou mužskou část souboru.

K vyladěnému hereckému souboru ještě potřebujete režiséra a kmenového výtvarníka a takových osobností po českém divadelním světě mnoho nechodí...

MD: Máme dohodu s Jakubem Maksymovem, že u nás bude jednou ročně režisovat, a zároveň to byl on, kdo nám pomohl vybírat nové tváře do souboru. „Jeho“ výtvarníci je v současné době Olga Ziębińska, která je skvělá umělecky i lidsky – spolu už u nás připravili inscenaci *Mysli patří do nebe*.

V posledních letech setvorba v Lampionu orientovala téměř výhradně na malé děti. Je to dáno tím, že jste součástí Městského divadla Kladno a v inscenacích pro starší už byste byli do jisté míry konkurencí velké činoherní scény?

MD: Ano, na začátku byl Lampion nastavený tak, že se hrálo v podstatě jen pro

mateřinky nebo děti z prvního stupně, občas maximálně pro druhý stupeň. Už jsme se na to konto sešli s uměleckým vedením z činohry a dohodli se, že bychom jednou za sezónu udělali také inscenaci pro středisko-láky, teenagery a tím pádem i pro dospělé diváky, protože se ukázalo, že se v tomto ohledu vlastně nijak zásadně nepřekrýváme. Od této sezóny u nás také nově funguje tzv. off-program, kdy zveme na večerní hostování jednou za měsíc loutkové inscenace pro „starší a pokročilé“.

LR: Moc se na to těšíme, protože si myslíme, že to je důležité i pro růst našeho souboru a jeho psychickou kondici. Zároveň ale musíme opatrně, protože kladenští diváci na to ještě nejsou úplně zvyklí.

Kromě postupného rozšiřování divácké adresy Lampionu jste letos na jaře zrealizovali první ročník nesoutěžní předhlídky jménem Amplion. Co je vaším cílem? Oslovit odbornou veřejnost, nebo je to akce spíš pro místní, abyste jim ukázali, že je loutkové divadlo zajímavý a různorodý divadelní segment?

LR: Je to tak půl na půl. Myslím, že by bylo moc fajn, kdyby to bylo setkání pro divadelnickou obec a fungovalo by i pro místní komunitu. Letošní ročník dopadl velmi dobře, návštěvnost byla nad očekávání vysoká, soubory se u nás cítily dobře, diváci byli moc příjemní a užili si to, Radek Malý s Matějem Formanem vařili celou sobotu na dvorku guláš, který jsme pak všem rozlévali do misek... Atmosféra byla téměř rodinná.

Když jste přišli do Lampionu, naskočili jste doslova dorozjetého vlaku. Od které inscenace už realizujete vlastní vizi?

MD: Dalo by se říci, že naše dramaturgie jsou inscenace *Drakobijec z Oujezda*, *Pračloviček* a ta sezóna, která právě běží, již jsme dali podtitul *Mali velcí hrdinové* a je určena zejména pro menší diváky. V každé inscenaci se snažíme představit nějakou formu hrdinství a myslím, že se nám podařilo dosáhnout určité rozmanitosti. Poslední premiérou této sezóny pak bude *Prapodivné království* v režii Vladimíra Nováka, což je inscenace

inspirovaná pohádkou *Ztracený princ Margarin*, tedy pohádkou složenou z fragmentů nalezených po Marku Twainovi, kterou vyprávěl svým dcerám před spaním. Inscenace bude také určena menším dětem a je to v podstatě příběh o síle odvahy a především o síle přátelství.

Jaká bude ta následující sezóna v Lampionu? Má také nějaký podtitul?

MD: V příští sezóně se budeme věnovat inscenacím pro první a druhý stupeň a zároveň budeme pracovat na jedné „off-programové“ inscenaci. Zvolili jsme pro ni motto *V cizí kůži* a chceme divákovi nabídnout pohled do jiných kultur a výpravu do jiných světů – čeká nás *Dvacet tisíc mil pod mořem* v režii Jiřího Hajdyla a scénografi Kamila Bělohávkova, téměř celosouborová inscenace *Kde bydlí strach?* inspirovaná mexickým svátkem Día de Muertos v režii Jakuba Šmída, nebo třeba *Tracyho tygr* v režii Jiřího Šponara, který bude pracovat primárně se zvukem a se zvukovou atmosférou. Dalším titulem bude dramatizace *Vlčího oka*, tedy knížky Daniela Pennaca, která vůbec nebyla přeložena do češtiny, o chlapci z Afriky a vlkovi z dalekého severu, kteří se setkají v Evropě. Oba jsou tu cizí, migranti odjinud, a jen skrze pohled do očí si vyprávějí své životní příběhy a navážou takové velmi zvláštní přátelství. Inscenaci bude režisovat Šimon Špišák ve výpravě Karla Czecha.

Říkali jste, že jednou ročně u vás bude režisovat Jakub Maksymov. Jaký titul chystá?

MD: Jakub pro nás připravuje neobvyklou inscenaci *Štín kapradiny*, která by měla fungovat v podstatě formou „syntetického storytellingu“, tedy vyprávění pomocí objektů. A poslední inscenací bude celosouborový *Mluvíci balik* v režii činoherního režiséra Martin Vokouna, což by měla být rodinná, výpravná inscenace se silnou hudební a pohybovou složkou, až časově muzikálová. LR: Myslíme si, že jako oblastní divadlo musíme divákům nabízet nejen „artové“ věci, ale i trochu lehčích zábavu, aby se to v repertoárovém celku nějak vyvážílo.

Musím říci, že máte připravenou opravdu zajímavou repertoárovou skladbu, ta různorodost témat, vyjadřovacích prostředků i režijních osobností je velmi inspirativní...

LR: Ještě bych ráda doplnila výhled do sezóny další – za rok nás čeká poměrně velký projekt se Symfonickým orchestrem hlavního města Prahy FOK. Oslovili nás s nápadem nazkoušet společně na podzim 2020 *Českou mši vánoční*, která se bude hrát v pražském kostele Šimona a Judy a zároveň i v kladenském kostele Nanebevzetí Panny Marie. Dirigovat bude Marko Ivanovič a režisovat Matěj Forman. Jsme domluveni na spolupráci také třeba s Lindou Duškovou a já osobně bych ráda přizvala Ewu Zembok, která umí báječně trochu hororová témata a má je ráda. Rádi bychom, aby se k nám vrátil Jiří Jelínek, domlouváme se s Jiřím Ondrou, je toho před námi zkrátka dost.

We Try to Listen to Everyone

An interview with Lucie Radimerská (art director) and Matouš Danzer (dramaturg) who joined Lampion two years ago during a time that was rather unhappy for the theatre. Despite the difficulties, they managed to stabilise the ensemble, develop successful new shows and come up with ambitious future plans; the breadth of the topics they want to cover and the variety of used means of expression and invited directors is very inspiring. The season that just ended was subtitled Little Big Heroes and mainly focused on younger children; every show tried to present a form of heroism through many different perspectives.

The next season will mainly aim at schoolchildren and its subtitle is In Someone Else's Skin, offering a view of other cultures and new